

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Althelmo episcopo Schireburnensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

siã dispositionem ignobiliori ad digniorem aptioremq; magno apparatu translatum fuit. Nam cum forma & dispositio magnificentissimi templi ad complementum redacta fuisset, & Eugenius Pontifex Concilium pro Græcorum vnione celebraret, conuenissetque Iohannes Palæologus Græcorum Imperator, Demetrius Despotus eius frater, Ioseph Patriarcha Constantinopolitanus, magna Archiepiscoporum Græcorum & Latinorum, atque episcoporum multitudo, visum fuit Iohanni Spinellino, cathedralis ecclesiæ Præposito, viro clarissimo, canonicisq; & ciuibus, eo potissimum tempore translationem corporis beatissimi Zenobij celebrare, & conuenienti illud ac preparato loco disponere.

Cap. 27.
Trasfertur
summo cū
honore cor
pus S. Zeno
bij.

Statuto igitur die 6. Calend. Maias, ab Domini incarnatione anno 1439. conueniunt in maiori basilica Cardinales omnes, qui curiam Eugenij sequentes, ad Cōcilium venerant: & ornatisimè in medio ecclesiæ choro varijs tapetis & aulaeis preparato, dexteram versùs altare partem Cardinales infederunt. Post quos Patriarcha Hierosolymitanus, & Patriarcha Gradenfis, aliãq; ingens archiepiscoporum & episcoporum, Græcorumq; & Latinorum multitudo pulcherrimo ordine disposita stabat. Ad sinistram verò sedebat primus Demetrius Despotus: post quem legati diuersorum Principum & Comitum, Protonotarij Latina Ecclesiæ, nobilium Græcorum ac Latinorum multitudo non parua. Tunc Ludouicus Archiepiscopus in veste pontificia & mitra redimitus, cum sex alijs delectis episcopis, & canonicis populoque innumerable, ad antiquam procedens catatumbam, marmoream capsulam, in qua ossa erant beatissimi Zenobij, assumunt, & suos humeros sex illi pontifices subiicientes, consequente Ludouico Archiepiscopo, cum totius populi iubilo, organisq; ac tibijs atque diuersis musicorum generibus, Dei laudem per totam ecclesiam resonantibus, magna cum omnium deuotione & reuerentia ornatisimo altari superimposuerunt: Et interim dum Missarum splennia celebrantur, dignissimi omnes Florentinæ vrbs ciues, accensos cereos in manibus gestantes, incedentesq; conspicuo atque amplissimo ordine, magna deuotione venerari beatissimum corpus adueniunt, atq; omnium primi hi fuerunt, qui ex eadem progenie cum Zenobio in hac Florentina ciuitate perdurant, viri ut plurimum clarissimi ac nobilissimi, de Hieronymis hodierno tempore vocitati. Post hos ciuitatis primores amplissimo, ut solent, apparatu conueniunt, quos ceteri magistratus, necnon alij pleriq; ciues præstantissimi subsequantur. Demum peractis sacris, assumunt capsulam eidem illi, qui prius, pontifices sacri, & sequentibus Archiepiscopo cum canonicis ac innumerabili populo, in noua catatumba, quæ apud primam eius ecclesiæ capellam, ut hodierno tempore nominantur, suo nomine consecratam, magno cum honore locauerunt. Quo videlicet in loco post paucos admodum dies marmoreã capsam cum reliquijs integris beati Podi, prænominati iam episcopi Florentini, soli canonici cum præposito & presbyteris aliquibus, paucisq; ciuibus, & me præsentem, transfulerunt.

VITA S. ALTHELMI EPISCOPI SCHIREBVRNENSIS, CUIVS ETIAM BEDA PRAECLARE MEMENTIT, Historiæ Ecclesiasticæ Anglorum lib. 5. cap. 19. Est autem hæc,

vt opinor, non nisi quædam Epitome vitæ eius, quam multi conscribendam suscepere. Stylum passim nonnihil correxit Fr. Laurentius Surius.

Maij 25.
Cap. 1.
Pater S. Althelmi.

Mirè proficitur in literis

Fit monachus.

EATVS Althelmus splendidissimo Anglorum stemmate ortus est, cuius atavi reges fuisse feruntur. Patrem habuit Kentenum, virum Deo deuotum, & Iuæ occidentalium Saxonum regis fratrem germanum. Althelmus, Latine possit dici vetus galea: pulchred; sic ille dictus est, quod galea salutis protectus, optimam ex hoste antiquo victoriam in caelos reportarit. Cum iam pueritiæ annos excessisset, liberalium disciplinarum studijs est admotus, in quibus tantos breui tempore progressus fecit, ut ipsis etiã magistris, quos Græcos Latinosq; habuit, anteponeendus videretur. Postea verò in Meldunensi monasterio, quod nunc Malmsberiam vocant, primò monachus, deinde presbyter atq; etiã Abbas effectus, ci-
bo po.

bo potuq; parcè vtens, in preces & vigilias incumbere. Interim creuit fama eius, multis præconijs illustrata, vltraq; mare se transferens, & ipsas etiam Alpes excedens, Romanam vsq; perlata est. Ea verò incitatus Sergius Romanus Pontifex, scriptis eum ad se acciuit, venientemq; honorificè suscepit.

Cum autem quodam die in Lateranensi ecclesia sacrificasset siue Missam celebrasset, casulam exuens, porrexit eam retrò se, existimans alicui ex ministris eam se tradere. Nemo autem ministrorum illic aderat, sed non aberat diuina prouidentia. Mox enim radius solaris per fenestram penetrans, casulam illam diu sustinuit: in cuius miraculum

Per idem tempus puer quidam ex incestu genitus, Romani Pontificis famam non nihil contaminauit, quòd vulgus, vt fieri solet, sparso rumore vano, malè persuasus, eum Pontificem habere patrem existimaret. Anxius igitur Althelmus, multumq; dolens Pontificem, haud vulgari amicitia sibi deuinctum, eiusmodi infamia foedari, puerum non nisi nouem habentem dies, exhiberi iubet, eiq; in virtute & nomine Iesu Christi imperat, vt edicat, num Sergius Pontifex eo se scelere obstrinxerit? Respondit infans absolutissimo sermone, Pontificem nequaquam illi crimini affinem esse, nihil illum cum scæmineo sexu commercij habere. Atque ita Althelmus & ab amico Pontifice depulit infamiam, & sibi gratiam cumulauit.

Cum in cœnobio suo beatissimæ Mariæ Virginis ecclesiam construeret, trabes vna necessaria, cæteris breuior reperta est. Fudit ille preces ad Dominum, & mox pro voto trabem longiorem intuitus est. Ea tempestate à Berthualdo Archiepiscopo ad colloquium allicitus, cum ad littus maris iter haberet, nauæ quidam, quòd sordido viderent habitu indutum, illum habere ludibrio atque contemptui non verebantur. Ecce autem aduerso spirante vento mare intumescit, horrida tempestas sanit, & in summum vitæ discrimen nauæ illi conijciuntur. Cum iam nihil nisi mortem expectaret, culpam suam cum lachrymis confitentur, sanctiq; Althelmi suffragia implorant. Ille pro ferenda ope scapham ingreditur, quam simulatq; corpore suo pressit, ad omnè tranquillitatem iam pacatum mare se composuit, nauasq; cum nauè ad littus incolumes appulit.

Construxit etiam vir sanctus cœnobium iuxta flumen, quod From appellant, vbi etiamnum perdurat ecclesia in honorem sancti Iohannis Baptistæ ædificata. Porro tertium monasteriũ extruxit apud Bradeford: sed ea monasteria postea à Danis euersa sunt. E monasterio suo nunquam, nisi magna necessitate adactus, egrediebatur: pecuniarum minimè fuit auidus: omnia ipsi collata, in pauperes & vsus vtilis expendebat. Vt verò carnem suam edomaret, in fontem monasterio proximum, qui fons sancti Althelmi dicitur, humerorens se immergebat, nihilq; acerrimo frigore abstergitus per noctes illic durabat, totum psalterium absoluens.

Quodam tempore Roma secum attulit altare ex marmore candido, sex pedũ crassitudine, quatuor longitudine, trium palmorum latitudine. Iam ad Alpes peruenerat, & iumentum illud ferens altare, ob itineris prærupta loca cecidit, contritumq; est iumentum, & altare in duas scissum partes. Id vt vidit vir sanctus, ad Deum preces fudit, & cum benedictionem impertisset, salus iumento reddita est, & marmor, non directa linea, sed flexuoso anfractu disruptum, redintegratum est: sed ita tamen, vt in miraculi memoriam, etiamnum rupturæ eius vestigia appareant curiosius inspicienti. Ferrur autem hoc altare marmoreum nunc esse in prouincia Somersitana in quodam Canonicorum, vt vocant, Prioratu.

Tandem verò Vu est saxonica plagæ episcopatus in duas parochias distributus est, præfectusq; est Daniel Vuintoniæ, porro Althelmus apud Schireburniam subrogatus est Heddæ Episcopo, qui vtriq; loco præfederat. Deinde Althelmus in senectute bona, plenus virtutibus & sanctitate, migravit ad Dominum octauo Calend. Iunij, & in monasterio suo Meldunensi cum magno honore tumulatus est. Eius autem obitum S. Eguinus, qui vitam eis conscripsit, diuinitus cognouit, sicut ipse in quodam suo scripto testatur his ferè verbis: Post duos annos Althelmus religiosus episcopus migravit ad Dominum: quod ego per reuelationem agnoscens, conuocatis fratribus, excessum venerandi patris eis aperui: concitoq; gradu ad locum, vbi sacrum corpus iacebat, quinquaginta ferè millibus vltra Meldunense monasterium positum deueni, & ad sepulturam adduxi, honorificèq; sepeliui: mandauique, vt quibuscunque locis sacrum corpus, dum absportaretur, quiesceret, sacre Crucis signa statuerentur: quæ quidem adhuc permanent, nec vllam vetustatis sensere iniuriam, potestq; ex ijs vnum etiam

num videri in cœnobio. Obijt autem vir sanctus anno Domini septingentesimo no. no, cum iam Abbas fuisset annis quatuor supra triginta, & Episcopus quatuor. Porro anno Christi 949. eleuatum est sacrum eius corpus e terra, & in capsâ magno cum honore collocatum.

Cap. 8.

Scripta eius & eruditio.

Beda venerabilis, Ecclesiasticæ historiæ gentis Anglorum lib. 5. cap. 19. ita scribit de hoc viro beato: Althelmus, cum esset adhuc presbyter & Abbas monasterij, scripsit, iubente synodo suæ gentis, librum egregium aduersus errorem Britonum, quo vel Pascha non suo tempore celebrant, vel alia per plura Ecclesiasticæ castitati & paci contraria gerunt: multosq; eorum, qui occidentalibus Saxonibus subditi erant, Britones ad Catholicam Dominici Paschæ celebrationem huius lectione perduxit. Scripsit & de Virginitate librum eximium, quem in exemplum Sedulij geminato opere, & versibus hexametris, & prosa composuit. Scripsit & alia nonnulla, utpote vir vnde cunq; doctissimus. Nam & sermone nitidus, & scripturarum, ut dixi, tam liberalium, quàm Ecclesiasticarum erat eruditione mirandus. Hactenus Beda.

VITA S. AVGVSTINI EPISCOPI ET CONFESSORIS: QUI MISSVS A BEATO GREGORIO PA-
pa, primus genti Anglorum Christi Euangelium predicauit, autore
venerabili Beda presbytero in Historia Ecclesiastica eiusdem
gentis Lib. 1. cap. 23. & c.

Maij 26.
Lib. 1. ca. 23.

Augustinus
mittitur cū
socijs in An-
gliam.

Epistola S.
Gregorij ad
illos.

Cap. 24.

ANN O ab incarnatione Domini D. LXXXII. Mauritius ab Augusto quinquagesimus quartus imperium suscipiens; viginti annos tenuit. Cuius anno regni decimo Gregorius, vir doctrina & actione præcipuus, pontificatum Romanæ & Apostolicæ sedis sortitus; rexit annos tredecim, menses sex, & dies decem; qui diuino admonitus instinctu, anno quartodecimo eiusdem principis aduentus verò Anglorum in Britanniam anno circiter centesimo quinquagesimo, misit seruum Dei Augustinum; & alios plures cum eo monachos timentes Dominum, prædicare verbum Dei genti Anglorum. Qui cum iussis pontificalibus obtemperantes, memoratum opus aggredi cepissent; iamque aliquantulum itineris confecissent; timore inertè redire domum potius, quàm barbaram, feram, incredulamq; gentem, cuius ne linguam quidem nõssent, adire cogitabant; & hoc esset tutius communi consilio decernebant. Nec mora, Augustinum, quem eis episcopum ordinandum, si ab Anglis susciperentur, disposuerat, domũ remittunt; qui à B. Gregorio humili supplicatu obrineret; ne tam periculosam, tam laboriosam, tam incertam pergrinationem adire deberent. Quibus ille exhortatorias literas dedit; ac in opus eos verbi, diuino confisos auxilio, proficisci suadet. Quarum videlicet literarum ista est forma: Gregorius seruis seruorum Dei, seruis Domini nostri Iesu Christi. Quia melius fuerat bona nõ incipere, quàm ab ijs, quæ coepta sunt, cogitatione retrorsum redire; summo studio, dilectissimi filij, oportet, ut opus bonum, quod auxiliante Domino cepistis, impleatis. Nec labor vos itineris, nec maledicorum hominum linguæ deterreat; sed omni instantia omniq; seruore, quæ inchoatis, Deo authore peragite; scientes quòd laborem magnum maior aeternæ gloria retributionis sequitur. Remeanti autem Augustino proposito vestro, quem & Abbatem vobis constituimus, in omnibus humiliter obedite; scientes hoc vestris animabus per omnia profuturum; quicquid à vobis fuerit in eius admonitione completum. Omnipotens Deus sua vos gratia protegat, & vestri laboris fructum in aeterna me patria videre concedat; quatenus et si vobiscum laborare nequeo, simul in gaudio retributionis inueniar; quia laborare scilicet volo. D E V S vos incolumes custodiat dilectissimi filij. Data die decimo Calendarum Augustarum; imperante domino nostro Mauricio Tiberio piissimo Augusto; anno tertidecimo post consulatum eiusdem domini nostri; indictione iij.

Misit etiam tunc isdem venerandus Pontifex ad Aethereum Arclatensem Archiepiscopum, ut Augustinum in Britanniam pergrètem, benignè susciperet, literasque quarum iste est tenor: Reuerendissimo ac sanctissimo fratri Aethereo coepiscopo, Gregorius seruus